7 dienos su „NIDA Mk1“ ir „NOVA-Utopia“

Reportažas

Česlovas Paplauskas - CP AUDIO PROJECTS konstruktorius,
Algirdas Mažeika - kokybiškiausio muzikos atkūrimo ieškotojas

Kaunas, 2012.05.23-29d.

Apžvalgos autoriai pasirinko skirtingus kelius, tačiau bendras tikslas sutampa – kokybiškiausias muzikos atkūrimas. 7 dienas akustiškai gerai įrengtoje patalpoje vyko audiofilinės sistemos FOCAL „Nova-Utopia“ perklausos ir palyginimai su inžineriška CP AUDIO PROJECTS sistema „Nida Mk1“.

Po NIDA perklausos mano kambaryje Algirdas pasiūlė atvežti sistemą į jo specialiai įrengtą muzikos klausymo kambarį. Žinojau, kad persikraustymas su gremėzdiška NIDA Mk1 – sunkus uždavinys, bet man norėjosi nufotografuoti sistemą didesnėje erdvėje. Be to, sistema buvo papildyta aparatūros stalais, akustiniais kabeliais ir tarpblokiniais laidais. Ta proga atsirado galimybė pasikviesti toliau pažengusius muzikos mylėtojus paklausyti NIDA Mk1 ir palyginti su Algirdo NOVA-Utopia.

Čia pabandėme išryškinti rečiau aptariamą dalyką – patalpų įtaką muzikinio signalo kokybiškam atkūrimui.

Česlovas Paplauskas:

Garso atkūrimo sistemų kokybė neatskiriama nuo patalpos akustinių parametrų, todėl diskusiją pradėkime nuo patalpos. Kviečiu Algirdą pristatyti savo „muzikos kambarį".

Algirdas Mažeika:

Mano kelias į kokybiškiausią muzikos atkūrimą nebuvo trumpas ir tiesus. Šiuo metu turiu muzikos klausymosi patalpą, apie kurią seniai svajojau. Dabar sąlygos leidžia kokybiškiau klausytis muzikos ir tiksliau įvertinti garso atkūrimo sistemas (GAS) arba atskirus jų komponentus.

Patalpa suprojektuota ir įrengta specialiai muzikos klausymui. Statybinis plotas 96 m^2., o tūris - virš 500 m^3. Visos patalpos sienos nėra lygiagrečios viena kitai. Lubos taip pat yra su dideliu nuolydžiu, įrengtos 5 - 6 metrų aukštyje. Sienose ir lubose sumontuoti garso absorbtoriai, kuriais galima reguliuoti patalpos akustines savybes. Skambesio tolygumą gerina garsą sklaidančios medinės dalys-difuzoriai, taip pat kambaryje esantys baldai. Galbūt skaitytojams įdomu žinoti, kad kokybiška patalpa kainuoja ne mažiau, kaip labai brangi sistema.

Č.P.:

Pristatykite sistemą, kuria šiuo metu klausote muziką. Ar esate ja patenkintas, ką artimiausiu metu ketinate tobulinti?

A. M.:

Sistemos pagrindą sudaro FOCAL Nova-Utopia akustinės sistemos. Kaip ir daugelis muzikos mylėtojų, ieškodamas „savojo garso" ir kokybiškiausio atkūrimo, GAS įrenginius retkarčiais keičiu. Žinoma, be tinkamai įrengtos patalpos apie kokybišką muzikos atkūrimą kalbėti neverta. Patalpos ir pačios sistemos kokybinis lygis turi būti panašaus lygio, neatsilikti vienas nuo kito. Nors dabartine patalpa esu patenkintas, kartais eksperimentuoju pakeisdamas jos savybes.

Paskutiniuoju metu sumažinau garso slopinimą, bet tai dar negalutinis variantas. Be to, patalpos derinimas susijęs ir su naudojamomis akustinėmis sistemomis – pakeitus jas, tikriausiai vėl norėsiu paderinti...

Kitus įrenginius pristatyti paprasta, tereikia juos išvardyti:

- galios stiprintuvai AYRE MX-R monoblokai;
- pradinis stiprintuvas AYRE KX-R;
- AUDIO-NOTE CDT Five CD transportas;
- AUDIO-NOTE The Fifth Element DAC su Fifth Force maitinimo bloku.

Mano akustinės sistemos šiuo metu pajungtos NORDOST Odin kolonėlių laidais, panaudojant Bi-Wiring jungimą. Tarpblokiniai kabeliai įvairūs, bet dažniausiai taip pat naudoju Odin kabelius. Maitinimo kabeliai skirtingi, bet dažniau naudoju LESSLOSS kabelius.

Negaliu nepaminėti svarbiausio dalyko – muzikos įrašų. Pastaruoju metu kolekcionuoju tik kompaktinius diskelius. Turint kokybišką aparatūrą, patiriame nenusakomą malonumą savo namuose išgirsti norimą atlikėją ar orkestrą! Kaip ir daugelis muzikos mylėtojų, klausausi ir kolekcionuoju įvairių žanrų muziką. Mano CD kolekcija seniai perkopė du tūkstančius. Pastaruoju metu dažniau lankausi Londone, kur lengviau surandu norimų muzikos įrašų. Tiesa, darosi vis sunkiau surasti ir išsirinkti ne tik norimą muziką, bet ir kokybišką įrašą. Matyt „koją kiša" padidėję reikalavimai įrašų kokybei ir patirtis.

A. M.:

Aš taip pat noriu pasiteirauti inžinieriaus nuomonės apie mano patalpą - kokius trūkumus pastebėjote?

Č. P.:

Patalpa akustiškai tikrai gera! Ji pakankamai didelė ir pasižymi beveik nepriekaištinga akustika. Tokioje patalpoje didelis malonumas klausyti muziką ir atlikti sistemos įrenginių tyrinėjimus. Kadangi atlikau kai kuriuos matavimus, verta juos trumpai apžvelgti.

Žemiau matote patalpos rezonansų (modų) grafikus, kurie centriniame klausymosi taške išmatuoti specializuotu prietaisu JBL-Pro RMC. Matavimai atlikti skirtingomis akustinėmis sistemomis: NOVA-Utopia ir NIDA Mk1. Patogesniam atvaizdavimui, grafikų visuma perkelta į LINEAR-X „LMS" programų paketą.

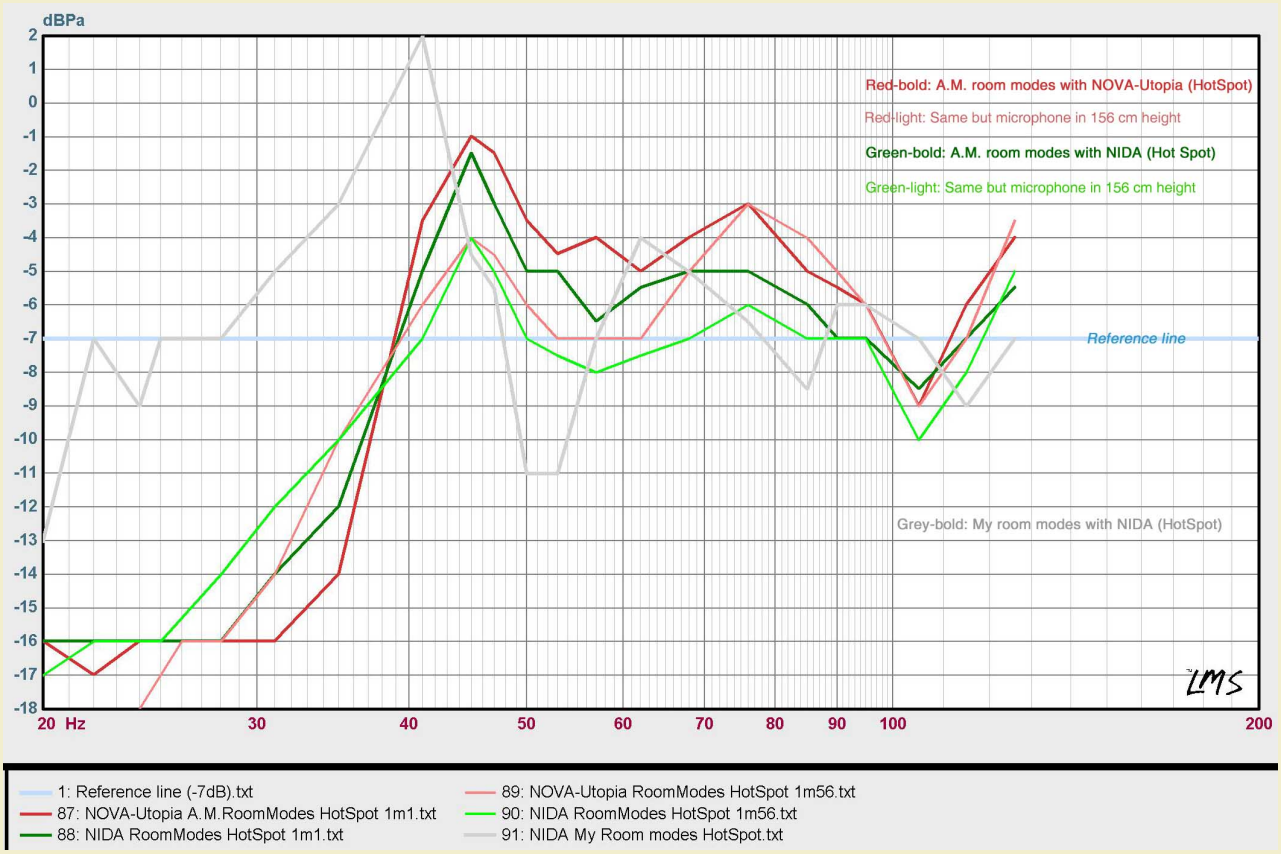

Raudona viršutinė kreivė parodo patalpos didesnius rezonansus, išmatuotus centriniame klausymosi taške sistema NOVA-Utopia. Lyginant su žemiau esančiu tamsiai žalios spalvos grafiku, kuris išmatuotas sistema NIDA Mk1, matyti, kad kambario rezonansai yra mažesni. Maksimalus dažninės charakteristikos svyravimas pačiuose žemiausiuose dažniuose neviršija 14 dB ribų, o virš 50 Hz kreivės netolygumas tesiekia 3,5 dB (sistemos NIDA Mk1 atveju) – labai geras dydis!

Galiu pasakyti, kad didžiausias patalpos dažninės tolygumas yra maždaug stovinčio žmogaus ausų lygyje. Tai patvirtina kiti 2 grafikai: šviesiai raudona linija – NOVA-Utopia, o šviesiai žalia – NIDA Mk1. Pastarąją liniją aplamai galima laikyti etelonine, nes dažninės svyravimų amplitudė, pradedant 35 Hz dažniais, neviršija +/- 3,5 dB.

Kreivės parodo, jog NIDA Mk1, lyginant su NOVA-Utopia pačius žemiausius dažnius atkuria maždaug +2dB geriau. Šis dalykas yra akustinės sistemos, bet ne patalpos požymis.

Palyginimui pateikiau savo patalpos kreivę, kuri atvaizduota pilka spalva. Matome, jog mano patalpa irgi nėra bloga, bet turi vyraujantį 41 Hz maksimumą. Kitaip sakant, jei įraše yra tokio dažnio signalas, tai išgirsime patalpos rezonansą ir atkūrimas nukentės. Tiesa, patys žemiausi dažniai mano patalpos klausymosi vietoje atkuriami tolygiau.

Jei tobulinsite savo patalpos akustiką, Jums, Algirdai, rekomenduočiau dėmesį koncentruoti į papildomą aukštųjų dažnių slopinimo sumažinimą. Kadangi daugelis buitinių sistemų, tame skaičiuje ir NOVA-Utopia, turi paryškintą aukštųjų atkūrimą – gali tikti dabar esantis padidintas slopinimas. Be to, mažinant slopinimą, truputį padidės vidutiniųjų dažnių atkūrimo netolygumas.

Aktyvinėms sistemoms patalpos slopinimas mažiau svarbus, nes jį galima pakoreguoti perderinant krosoverį. Deja, pasyvinės sistemos tokios galimybės nesuteikia.

A. M.:

Perklausoje, kuri įvyko 26 d., vienas dalyvis pastebėjo, kad sistema „Nida Mk1" pasižymi aukščiausiųjų dažnių silpnesniu atkūrimu. Kaip atsakytumėte į šią pastabą?

Č. P.:

Sumontavęs sistemą „Nida Mk1" iškart pastebėjau, kad skirtingai nuo mano kambario, Jūsų patalpos slopinimas AD srityje žymiai didesnis. Todėl derindamas sistemą, krosoverio AD srities stiprinimą truputį (+1dB) padidinau, o greitas kelių kūrinių skambesio patikrinimas leido tokį sureguliavimą palikti. Galiu pasakyti, kad man labiau patinka, kai akustinės sistemos viršutiniąją muzikos oktavą atkuria tolygiai krentančia, bet ne paryškinta amplitude. Toks, pavadinčiau „studijinių monitorių" sistemos NIDA Mk1 skambesys patiko dauge-liui šeštadieninės perklausos dalyvių.

Kitą dieną po perklausos atlikau tikslesnius sistemos matavimus ir perderinau sistemą. Norėdamas išlyginti dažninę charakteristiką ir Jums pademonstruoti sistemos galimybes, AD srities stiprinimą padidinau dar +3dB. Jūs ir kiti dalyviai rezultatą girdėjote, tačiau pasikartosiu – man daugiau patinka prislopinti aukščiausieji dažniai. Čia ir skonio, ir skirtingai įrašytos muzikos dalykas, kai dalis įrašų turi paryškintus aukštuosius dažnius. Aktyvinė sistema turi didelį privalumą – garso atkūrimą galima reguliuoti.

Č. P.:

Aš Jūsų patalpą įvertinau, o kaip vertinate sistemą NIDA Mk1 po savaitės perklausų ir palyginimų su NOVA-Utopia?

A. M.:

Mano nuomone, NIDA skamejo labai gerai. Labai lengvas, gilus bosas pačiame žemiausiam registre. Atrodo jau turetu „baubti", bet jokio baubimo! Gal mūsų ausys neįpratusios prie tokio gražaus žemųjų dažnių boso..?

Kaip ir pats užsiminėte, truputį pasigedau aukštųjų dažnių lygio. Kitas trūkumas tas, kad kolonėlės neturėjo jungčių įvairiems laidams išbandyti. Tiesa, pasakėte, kad jungtys parenkamos pirkėjo pageidavimu.

NIDA Mk1 perklausoje taip pat dalyvavo akustikos įrenginių gamintojai ir kokybišką garso atkūrimą vertinantys bičiuliai. Perklausoje klausėme visų pagrindinių muzikos stilių įrašus.

NIDA Mk1 sistemoje buvo naudojami tokie įrenginiai:

- akustinės sistemos NIDA Mk1;
- krosoveris NIDA X-24;
- galios stiprintuvai THRESHOLD Stasis-2 ir FORTE AUDIO Model-1a;
- pradinis stiprintuvas FORTE AUDIO Model-2 (pasyvinis darbo režimas);
- CD grotuvas ARCAM FMJ-23T.

Įrenginiai buvo sujungti CP AUDIO PROJECTS gamybos laidais ir kabeliais.

Vidmantas, patefonų tonarmų konstruktorius www.reed.lt

Pirmiausia, dėkoju už suteiktą galimybę išgirsti ir pamatyti sistemą NIDA Mk1. Nesu didelis akustinių sistemų žinovas, todėl garso kokybę vertinti palieku labiau už mane patyrusiems.

Trumpai apie tai, ką išmanau geriau: dizainas puikus, viskas tarpusavyje harmoninga ir suderinta. Pagaminta taip pat kokybiškai, todėl NIDA atrodo įspūdingai.

Renginys pavykęs – pagarba NIDOS kūrejui ir gamintojui.

Juozas, fotografas, vertinantis kokybišką muzikos atkūrimą

Visų pirma džiaugiuosi, kad sistemą girdėjau ne tik šios perklausos metu, bet ir jos "gimtojoje" aplinkoje, p. Česlovo namuose. Todėl išsakysiu savo įspūdžius remdamasis daugiau tuo, ką girdėjau anksčiau, nes paskutinįjį kartą dalyvavau ne visoje perklausoje.

Tik prasidėjus perklausai, pirmas įspūdis buvo keistokas. Klausėme būgnininko solo įrašo. Būgnai skambėjo labai natūraliai, o lėkštės – užslopintos. Turiu neblogą garsinę atmintį. Ne taip seniai teko iš labai arti fotografuoti soluojantį būgnininką ir "gyvų" būgnų skambesio prisiminimas labai gyvas. Pasijutau gan nejaukiai, nes klausant "Nidą" "gimtojoj" aplinkoj sužavėjo būtent instrumentų natūralumas. Po to išsiaiškinom, kad patalpa stipriai slopina aukštuosius dažnius, o perderint krosoverį pristigo laiko. Gerai, kad sistema aktyvinė ir galima ją perderint.

Perklausos pabaigoje vyko sistemos dinaminio diapazono bandymas tolygiai garsinant ir koncertinio Hugh Masekela įrašo perklausa tokiu garso lygiu, koks būna koncerte. Kadangi panašų išbandymą garsu išlaikiau "gimtojoje" "Nidos" aplinkoje, kaip ir tikėjausi, garsinant problemų nekilo. Netgi klausant labai garsiai, beveik „ant girdėjimo galimybių ribos", įrašas atkuriamas be iškraipymų. Finalinis perklausos akordas – Masekelos kūrinys apie traukinį – nuostabus! Skamba nemokslišk ai, ir neinžinieriškai, bet tik taip galiu apibūdinti tai, ką patiri, kai esi pagautas muzikos: kai nebegalvoji, kaip atkurtas būgnas ar fliugelhornas, ar gerai girdisi atskiras pučiamasis, kai jų grupė groja akordais – tiesiog mėgaujiesi muzika be jokių pastangų.

Glaustai apibendrinant, mano įspūdžiai apie “Nidą Mk1”.

Labai platus ir tolygus dinaminis diapazonas. Sistema nesunkiai atkuria kokybiškus įrašus tiek klausant labai tyliai, tiek labai garsiai. Net klausant labai tyliai, žemų dažnių srityje išlieka būdingi instrumentų skambesio ypatumai. Pavyzdžiui, sodrus bumbtelėjimas, užgavus kontraboso korpusą, išlieka puikiai girdimas ir juntamas netgi klausant labai tyliai.

Didelis sistemos jautrumas. Perėjimas nuo piano iki forte ar fortissimo atkuriamas lengvai ir sklandžiai. Klausant Cassandra Wilson įrašo, kur ji pereina nuo vos girdimo šnibždesio iki garsaus dainavimo, puikiai girdisi visa jos balso dinamika.

Didelis detalumas ir skiriamoji geba. Viena vertus, puikiai atkuriami vieno dainininko balso ar instrumento skambesio niuansai ir tembriniai atspalviai. Kita vertus, kai klausai didesnio muzikantų sąstato įrašą, gali puikiai išskirti atskirus instrumentus. Klausant jau minėtą Masekela įrašą, grojant pučiamųjų grupei, aiškiai girdisi atskirų instrumentų partijos.

Aukščiausia pagaminimo kokybė. Kadangi su p. Česlovu kaip fotografas pradėjau bendrauti, kai buvo pagaminta dar tik bandomoji sistemos “Nida” versija, teko matyti šiek tiek serijinės versijos gamybos užkulisių. Visada stebėjausi “Nidos” konstruktoriaus preciziškumu, kruopštumu ir noru siekti maksimalios kokybės be jokių kompromisų. Ir taip – visose srityse: nuo garsiakalbių atrankos, medžio darbų, atliekamų matavimų, krosoverio ar jungiamųjų laidų gaminimo iki sistemos galutinio suderinimo.

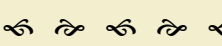

Agnius, UAB "Media Benz Telekomunikacijos" direktorius www.mbt.lt

Atgaminu dar šviežius garso atkūrimo sistemos (toliau trumpinsiu GAS) NIDA Mk1 perklausos įspūdžius. Mano vertinimas yra subjektyvus dviem aspektais: neturiu profesionaliai išlavintos ausies, ir pagrindinis šios sistemos kūrėjas yra mano tėvas.

Nuo mažens augau apsuptas kokybiškos muzikos ir jos atkūrimo sistemų. Tos sistemos augo kartu su manimi – miglotai pamenu S90 kolonėles su Brig stiprintuvu, kur kas aiškiau atmintyje iškyla Bang&Olufsen su Pioneer, o nuo Altec Lansing „Model 19“ tiesiog „svaigau“. Tai atrodė kaip kulminacija iki tol, kol išgirdau... NIDĄ.

Turėjau progą klausytis NIDOS dviejose akustiškai paruoštose aplinkose. Žinojau, kad muzikos klausymo aplinka yra svarbi dedamoji, tačiau tik dabar suvokiau jos įtaką. Viena aplinka kompaktiškesnė, kita kur kas erdvesnė. Viena labiau paryškina žemuosius dažnius, kita "suvalgo" daugiau aukštųjų. Vis tik vienas dalykas tose aplinkose nekito – tai NIDOS atkuriamas garsas. Mėgavausi stebuklingu artumo įspūdžiu, kai klausant džiazą rodėsi, kad sėdžiu pirmoje eilėje ir ištiesęs ranką galiu paliesti muzikos instrumentus. Bandžiau klijuoti "geriausios džiazo GAS" etiketę, tačiau teko atsisakyti šios minties, nes NIDA puikiai perteikė ir roko ekspresiją. Priėjus prie didelio garso lygio klausymo, suvokiau, kad pasitvirtino paradigma, kad "jei kalnas neateis pas Mahometą, tai Mahometas ateis pas kalną". Jei jūs nenueisite į koncertą, tai NIDA atneš gyvo ir stipraus koncerto įspūdį jums į namus!

Su perklausos kolegomis aktyviai dalinomės nuomonėmis, kad galbūt vienas kūrinys suskamba "šiek tiek į vieną pusę, o kitas – į kitą". Tai detalės, kurios kiekvienam yra brangios, tačiau tarp jų beveik neįmanoma rasti bendro vardiklio. Aiškiai supratau, kad tvirtas atskaitos pagrindas yra NIDA garso atkūrimo sistema, o visa kita yra emocijos.
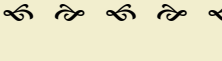
Muzika, akustinė aplinka, žmonės, nuomonės ir NIDA - puikus kokteilis ir unikalus muzikinis nuotykis. Ačiū!